

Декларация от Малта на членовете на Европейския съвет относно външните аспекти на миграцията: овладяване на маршрута през Централното Средиземноморие

1. Ние приветстваме и подкрепяме усилията на малтийското председателство за постигане на напредък по всички елементи на всеобхватната политика на ЕС за миграцията. Потвърждаваме решимостта си да действваме при пълно спазване на правата на човека, международното право и европейските ценности и съвместно с Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) и Международната организация по миграция (МОМ).

2. Основен елемент на устойчивата политика в областта на миграцията е осигуряването на ефикасен контрол на външните ни граници и пресичането на незаконните потоци към ЕС. През 2016 г. броят на пристигащите се сви до една трета от нивата през 2015 г. По маршрута през Източното Средиземноморие, въпреки продължаващия натиск, броят на пристигащите през последните четири месеца на 2016 г. спадна с 98% спрямо същия период на предходната година. Оставаме ангажирани с изявлението на ЕС и Турция и цялостното недискриминационно прилагане на всички негови аспекти, както и с оказването на непрекъсната подкрепа на държавите по маршрута през Западните Балкани.

3. По маршрута през Централното Средиземноморие обаче броят на засечените пристигнали през 2016 г. надхвърли 181 000, а от 2013 г. насам всяка година броят на загиналите или изчезналите в морето бележи нови безпрецедентно високи нива. Като се има предвид, че през 2017 г. загиналите са вече стотици и че пролетта приближава, сме решени да предприемем допълнителни действия за значителното намаляване на миграционните потоци по маршрута през Централното Средиземноморие и да разрушим бизнес модела на контрабандистите, като същевременно запазим бдителността си по отношение на Източното Средиземноморие и на други маршрути. Ще работим още по-активно с Либия като основна държава на заминаване, както и с нейните съседи в Северна Африка и на юг от Сахара.

4. Рамката за партньорство и планът за действие от Валета ни позволиха да задълбочим дългосрочното сътрудничество с редица страни партньори, включително по отношение на първопричините за миграцията, посредством стабилно партньорство, основано на взаимно доверие. То вече дава резултати и ще бъде засилено. Същевременно, спешният характер на ситуацията налага незабавни допълнителни оперативни мерки на регионално равнище, като се прилага прагматичен, гъвкав и индивидуализиран подход по всяка една точка по протежение на миграционния маршрут и като се ангажират всички заинтересовани страни. В този контекст приветстваме съвместното съобщение на Комисията и върховния представител „Миграцията по маршрута през Централното Средиземноморие. Управление на потоците, спасяване на човешки живот“.

5. Сега усилията за стабилизиране на Либия са по-важни от всякога и ЕС ще направи всичко възможно за постигането на тази цел. В Либия изграждането на капацитет е от основно значение, за да могат властите да установят контрол върху сухопътните и морските граници и да се борят с транзитното преминаване и контрабандата. ЕС продължава да бъде ангажиран с намирането на приобщаващо политическо решение в рамките на политическото споразумение за Либия и с подкрепата си за президентския съвет и правителството на националното съгласие, подпомагани от Организацията на обединените нации. Освен това, когато е възможно, ЕС и държавите членки ще засилят помощта за местните и регионалните общности в Либия и сътрудничеството си с тях, както и с международните организации, работещи в страната.

6. Приоритетни ще бъдат следните елементи:

а) обучение, оборудване и подкрепа за националната брегова охрана на Либия и други компетентни агенции. Бързо трябва да се повиши както интензивността на допълващите програми на ЕС за обучение, така и броят на обхванатите от тях хора, като се започне с вече предприетите програми по линия на операция SOPHIA и се надгражда върху натрупания от операцията опит. Финансирането и планирането на тези дейности трябва да стане

устойчиво и предвидимо, включително чрез Средиземноморската мрежа Seahorse;

б) по-нататъшни усилия за прекъсване на бизнес модела на контрабандистите чрез засилено оперативно действие в рамките на интегриран подход с участието на Либия и други държави по този маршрут и съответните международни партньори, участващите държави членки, мисиите и операциите по линия на ОПСО, Европол и европейската гранична и брегова охрана;

в) подкрепа, когато това е възможно, за развитието на местните общности в Либия, особено в крайбрежните райони и по сухопътните граници на Либия, през които преминават миграционните маршрути, с цел да се подобри социално-икономическото им положение и да се повиши тяхната устойчивост като приемни общности;

г) усилия за осигуряване на адекватен капацитет и условия за приемане на мигрантите в Либия, съвместно с ВКБООН и MOM;

д) подпомагане на MOM с оглед на значителното активизиране на дейностите за асистирано доброволно връщане;

е) активизиране на информационните и разяснителните кампании, насочени към мигрантите, в Либия и държавите на произход и транзитно преминаване в сътрудничество със заинтересованите страни на местно равнище и международните организации, по-специално с цел да се противодейства на бизнес модела на контрабандистите;

ж) действия за намаляване на натиска върху сухопътната граница на Либия, като се работи както с либийските власти, така и с всички съседи на Либия, включително чрез подпомагане на проекти за укрепване на капацитета им за управление на границите;

з) проследяване на алтернативните маршрути и евентуалното пренасочване на дейностите на контрабандистите чрез съвместни усилия със съседите на Либия и държавите от рамката за партньорство, с подкрепата на държавите членки и всички компетентни агенции на ЕС, като се предоставят всички необходими инструменти за наблюдение;

и) постоянна подкрепа за усилията и инициативите на отделни държави членки, пряко ангажирани с Либия; във връзка с това ЕС приветства и изразява готовност да подкрепя Италия в изпълнението на Меморандума за разбирателство, подписан на 2 февруари 2017 г. от италианските власти и от председателя на Президентския съвет Ал Сарадж;

й) задълбочаване на диалога и сътрудничеството по въпросите на миграцията с всички съседни на Либия държави, включително подобряване на оперативното сътрудничество с държавите членки и европейската гранична и брегова охрана за предотвратяване на заминаванията и управление на връщанията.

7. Тези цели следва да бъдат обезпечени с необходимите ресурси. В съответствие с плана за действие от Валета Европейският съюз засилва интегрирането на миграцията в рамките на официалната си помощ за развитие за Африка, която за настоящия финансов период е в размер на 31 милиарда евро. Някои от посочените по-горе действия могат да бъдат финансирани в рамките на текущи проекти, по-специално и по целесъобразност проекти, финансирани от Доверителния фонд на ЕС за Африка, който мобилизира 1,8 милиарда евро от бюджета на ЕС и 152 милиона евро от вноски на държавите членки. С оглед покриване на най-належащите нужди от финансиране — към този момент и през цялата 2017 г. — приветстваме решението на Комисията като първа стъпка да мобилизира допълнителна сума в размер на 200 милиона евро за компонента за Северна Африка на фонда и да дава приоритет на свързани с миграцията проекти, засягащи Либия.

8. Ще доразвием външната си политика в областта на миграцията, така че да повишим нейната устойчивост на бъдещи кризи. Ще установим кои са евентуалните пречки, например във връзка с условия, които трябва да бъдат изпълнени, за връщане, и ще укрепим капацитета на ЕС в областта на връщането при зачитане на международното право. Приветстваме намерението на Комисията да представи своевременно, като първа стъпка, актуализиран план за действие относно връщането и да предостави насоки за по-оперативно връщане от страна на ЕС и държавите членки и ефективно обратно приемане въз основа на действащите достижения на правото.

9. Договаряме се да действваме решително и бързо, за да постигнем набеязаните в настоящата декларация цели, и призоваваме всички заинтересовани страни да работят в тази насока. Приветстваме намерението на малтийското председателство, в тясно сътрудничество с Комисията и върховния представител, да представи на Съвета възможно най-бързо конкретен план за изпълнение в този смисъл, да работи за постигането на напредък и да гарантира строгото наблюдение на резултатите. Европейският съвет ще направи преглед на напредъка по общия подход на заседанията си през март и юни въз основа на доклад от малтийското председателство.

